

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ EĞİTİM YAPILARI: ANKARA-İSTANBUL ÖRNEKLERİ EARLY REPUBLIC PERIOD EDUCATIONAL STRUCTURES: EXAMPLES OF ANKARA-ISTANBUL

Emre ÇUBUKÇU¹

¹Işık Üniversitesi, Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi,
İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, İstanbul, Türkiye
¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1085-8919>

ÖZET

İkinci Meşrutiyet sonrasındaki yıllarda İttihat ve Terakki Fırkası yönetimi, yeni fikir, düşünce ve arayış içerisinde; siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel alanlarda etkinliğini hissettirmektedir. Bu süreç içerisinde birçok sanat alanında olduğu gibi mimarlık alanında da döneme etkisini hissettirmiştir. Cumhuriyet'in ilanından 1960'lı yıllara kadar geçen süreç içerisinde başkent olarak Ankara'nın seçilmiş ve yeni kurulacak rejimin modern bir kent kimliğini yansıtan mimari yaklaşım çalışmaları ortaya çıkmıştır. Cumhuriyet Döneminde birinci ve ikinci ulusal mimarlık süreçlerinde 'Milli Mimari' ve 'Ulus Devlet' anlayışları ön planda tutularak Ankara başta olmak üzere İstanbul ve İzmir gibi nüfusu yoğun ve gelişmiş büyük şehirlerde örnek mimari yapılar uygulanmıştır. Mimarî yapılar fonksiyon olarak kamu yapılarından sonra eğitim yapıları önem ve değer taşımıştır.

Çalışmanın amacı; Erken Cumhuriyet Dönemi'nde yerli ve yabancı mimarlar tarafından yapılan Ankara ve İstanbul'daki eğitim yapılarını incelemektir. Literatür 'de konuyla ilgili birçok çalışma bulunmasına rağmen, Ankara ve İstanbul'daki eğitim yapıları konusunda boşluk görüldüğü için bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın hipotezi; 'Ankara ve İstanbul'daki eğitim yapıları, diğer büyük şehirlerdeki eğitim yapılarına mimari açıdan etki etmiştir.' olarak belirlenmiştir. Kapsam dâhilinde Ankara ve İstanbul'da yerli ve yabancı mimarlar tarafından yapılan eğitim yapıları incelenmiştir. Araştırma soruları olarak; 'Erken Cumhuriyet Dönemi'nde eğitim yapıları ne şekilde gelişmiştir?', 'Niçin kamu yapılarından sonra eğitim yapılarına önem verilmiştir?' şeklinde belirlenerek çalışma nitel yöntemlerden faydalanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında birinci eksen, Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Ankara'nın başkent olmak süreci ve mimari alanlardaki yaklaşımları, ikinci eksen Erken Cumhuriyet Dönemi'ndeki Birinci Ulusal Mimarlık Akımı'ndaki yerli ve yabancı mimarlar tarafından Ankara ve İstanbul'da yapılan eğitim yapıları, üçüncü eksen ise İkinci Ulusal Mimarlık Akımı'nda Ankara ve İstanbul'da yapıyı gerçekleştiren eğitim yapıları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Erken Cumhuriyet Dönemi, Eğitim Yapıları, Ankara, İstanbul

ABSTRACT

In the years after the Second Constitutional Monarchy, the management of the Committee of Union and Progress was in search of new ideas, thoughts and quests; makes its effectiveness felt in political, economic, social and cultural fields. In this process, it has made its impact on the period in the field of architecture as well as in many fields of art. In the process from the proclamation of the Republic to the 1960s, architectural approach studies have emerged that reflect a modern urban identity of the newly established regime, after Ankara was chosen as the capital. In the first and second national architectural processes in the Republican Period, exemplary architectural structures were applied in dense and developed big cities such as Ankara, Istanbul and Izmir, by keeping the concepts of "National Architecture" and "Nation State" in the foreground. Educational buildings have gained importance and value after public buildings as a function in architectural structures.

The aim of the study; To examine the educational buildings in Ankara and Istanbul, which were built by local and foreign architects in the Early Republican Period. Although there are many studies on the subject in the literature, this study was realized because there was a gap in the education structures in Ankara and Istanbul.

The hypothesis of the research; It has been determined as "The educational buildings in Ankara and Istanbul had an architectural impact on the education buildings in other big cities." Within the scope, educational buildings built by local and foreign architects in Ankara and Istanbul were examined. As research questions; The study was carried out by using qualitative methods by determining "How did educational structures develop in the Early Republican Period?", "Why was education structures given importance after public structures?" Within the scope of the research, on the first axis, Ankara's process of becoming the capital city in the Early Republic Period and its approaches in architectural fields, on the second axis, educational buildings built in Ankara and Istanbul by local and foreign architects of the First National Architecture Movement in the Early Republican Period, on the third axis. On the axis, educational buildings that were built in Ankara and Istanbul in the Second National Architecture Movement were examined.

Keywords: Early Republican Period, Educational Buildings, Ankara, Istanbul